

Innehåll

Kontakter	1
Nyheter från Klinisk kemi	2
Nya metoder på Jourlaboratoriet i Västerås	2
Pappersremisser för koagulationsutredningar avskaffas	4
Nyheter från Klinisk mikrobiologi	5
Flera externa analyser beställs och svaras i Cosmic	5
SARS-CoV-2/influensa/RSV PCR under lågsäsong	5
Utökat sortiment av allergianalyser	5
Förlängd svarstid för Tarmpatogena bakterier i feces samt Clostridioides difficile under semesterperioden	6
Byte av provtagningsmaterial för Parasitdiagnostik	6
Nyheter från Transfusionsmedicin	7
Preanalysavvikelser Transfusionsmedicin	7

Kontakter

Kundservice Laboratoriemedicin

021-17 35 50

laboratoriemedicin@regionvastmanland.se

Nyheter från Klinisk kemi

Nya metoder på Jurlaboratoriet i Västerås

Från och med 11 juni 2025 utökas analysutbudet med metoderna Heparin, LM (antiFXa), C-peptid, CA 15-3 samt U-pH.

Nedan följer kortfattad information om metoderna. För specifika anvisningar gällande provtagning och provhantering var god se provtagningsanvisningarna som kommer att uppdateras i samband med att metoderna tas i bruk; [Provtagningsanvisningar - Region Västmanland](#). Beställning och rapportering sker i Cosmic.

P-Heparin, LM (antiFXa)

Proverna har tidigare skickats till Akademiska laboratoriet i Uppsala. Förändringen innebär att svarstiderna blir ordentligt förkortade. Jämförelse mot Akademiska har utförts och visar acceptabel överensstämmelse mellan metoderna. Analys utförs dygnet runt, alla dagar.

Terapeutiskt intervall

Se fass.se för önskvärd koncentration, som beror på typ av behandling/profylax.

Indikation/tolkning

Anti-FXa aktivitetsbestämning utgör ett specifikt test för att monitorera effekten av behandling med lågmolekylärt heparin (LMH). Metoden ska inte användas för monitorering av behandling med ofraktionerat heparin (UFH) eller direktverkande perorala antikoagulantia (DOAC), då särskilda kalibreringar krävs för dessa ändamål. Ofraktionerat heparin monitoreras företrädesvis med APTT som är relativt okänsligt för lågmolekylärt heparin.

S-C-peptid

Proverna har tidigare skickats till Akademiska laboratoriet i Uppsala. Mätningen utförs med samma mätmetod som används på Akademiska. Förändringen innebär förkortade svarstider. Analys utförs dagtid alla vardagar.

Referensintervall

≥18 år: 0,37 - 1,5 nmol/L

Referensintervallet gäller vid fasta.

Källa: Metodblad Elecsys C-Peptide, 2022-11, V 6.0 Svenska, REF 07027168214

Indikation/tolkning

Mätning av C-peptid ger ett bättre mått på endogen insulinproduktion än mätning av insulinkoncentrationen, bland annat p.g.a. C-peptidens längre halveringstid i serum. Metoden används bland annat för bedömning av insulinproduktion hos typ 2-diabetiker med otillfredsställande diabetesläge, samt för bedömning av kvarvarande insulinproduktion efter pankreatektomi eller transplantation. Metoden används även vid misstanke om insulinproducerande tumör (insulinom). Provet kan tas fastande, men även i andra situationer, t.ex. före och efter måltider eller glukagon-injektion.

S-CA 15-3

Proverna har tidigare skickats till Akademiska laboratoriet i Uppsala. Mätningen utförs med samma mätmetod som används på Akademiska. Förändringen innebär förkortade svarstider. Analys utförs dagtid alla vardagar.

Referensintervall

≥1 år: <29 kE/L

Referensintervallet gäller vid fasta.

Källor:

1. Metodblad CA 15-3 II, 2024-10, V 1.0 Svenska, REF 09755594190
2. Bevilacqua et al. Pediatric Population Reference Value Distributions for Cancer Biomarkers and Covariate-Stratified Reference Intervals in the CALIPER Cohort. Clinical Chemistry 60:12. 1532–1542 (2014).

Indikation/tolkning

Används för terapiuppföljning och förloppskontroll av patienter med bröstcancer samt för att upptäcka recidiv.

U-pH

Mätning av pH i urin utförs med pH-meter, vilket ger högre noggrannhet jämfört med mätning med urinsticka. Urinen ska vara nykastad eftersom provets hållbarhet är begränsad. Prover som inte kan kylförvaras måste lämnas till Jourlaboratoriet i Västerås inom 30 minuter efter provtagning. Kylförvarade prover ska skickas kylt samt vara Jourlaboratoriet i Västerås tillhanda inom 24 timmar. Analys utförs dagtid alla vardagar.

Referensintervall

Olika beslutsgränser används beroende på indikation för provtagning.

Indikation/tolkning

Mätning av urinens pH används bland annat vid utredning av oklara metabola syra-bas-rubbningar, vid tubulära defekter samt ibland vid utredning av patienter med njursten.

Mattias Karlman
Bitr. verksamhetschef, Laboratoriemedicin
Överläkare, MLA, Klinisk kemi

Walid Abderhim
Specialistläkare Klinisk kemi
Laboratoriemedicin

Anette Kristmansson
Processledare Provlogistik
Laboratoriemedicin

Anna Melander
Processledare Koagulation
Laboratoriemedicin

Isabel Stomilovic
Processledare Immunkemi
Laboratoriemedicin

Pappersremitter för koagulationsutredningar avskaffas

Från och med 11 juni 2025 avskaffas de pappersremitter som används för beställning av koagulationsanalyser vid utredning av venös eller arteriell trombos samt vid blödningsutredning.

Orsaken till detta är att pappersremisserna inte är kompatibla med det nyligen upprättade IT-system (Lab2Lab) som möjliggör elektronisk överföring av remisser och provsvar till/från vissa externa labb. Beställning ska i stället göras i Cosmic där motsvarande utredningspaket finns upplagda. Vid användning av paket kan valfria ingående komponenter kombineras på samma beställning. Användandet av paket underlättar vid beställning, hantering på laboratoriet samt ger en smidigare svarshantering. Vid beställning på pappersremiss kommer provsvar endast att erhållas på papper (ej i Cosmic).

Mattias Karlman
Bitr. verksamhetschef, Laboriemedicin
Överläkare, MLA, Klinisk kemi

Anette Kristmansson
Processledare Provlogistik
Laboriemedicin

Nyheter från Klinisk mikrobiologi

Flera externa analyser beställs och svaras i Cosmic

Från och med 11 juni 2025 sker beställning och rapportering av analyserna CMV DNA, EBV DNA, BK-virus DNA samt kvantitativt HBsAg i Cosmic (i Mikrobiologifliken).

Analyserna utförs vid Akademiska sjukhuset i Uppsala och svarsinmatningen till Cosmic sker tills vidare manuellt av Laboratoriemedicin. Förändringen kommer att ge en ökad spårbarhet och tydligare historik för provsvar samt minska hanteringen av papperssvar för beställarna.

Anna Hill
Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin

Lena Hedlund
BMA/Objektspecialist IT
Laboratoriemedicin

SARS-CoV-2/influensa/RSV PCR under lågsäsong

Akuta prover analyseras på Jourlaboratoriet och besvaras inom 3 timmar efter ankomst till laboratoriet.

Ej akutmärkta prover analyseras på Mikrobiologilaboratoriet alla dagar t. o. m 2025-06-22, därefter under lågsäsong måndag-fredag.

Prover som ankommer till laboratoriet med ordinarie transporter besvaras samma dag.

Se provtagningsanvisning: [SARS-CoV-2, influensa A/B och RSV \(PCR\) - Region Västmanland](#)

Anna Hill
Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin

Zhino Omar
Processledare Molekylärbiologi
Laboratoriemedicin

Utökat sortiment av allergianalyser

Från och med 11 juni 2025 analyseras nedanstående allergenspecifika IgE-antikroppar lokalt i Västerås:

- Cashewnöt komponent, Ana o3 (f443)
- Pistagenöt (f203)

Beställningarna har hittills skickats till Akademiska laboratoriet i Uppsala men vi har nu egen kapacitet att utföra mätningarna. Förändringen innebär kortare svarstider.

Beställning av analyserna sker i Cosmic. Se provtagningsanvisning:

[Allergenspecifikt IgE, S- - Region Västmanland](#)

Walid Abderhim
Specialistläkare Klinisk kemi
Laboratoriemedicin

Maria Bergsten
Processledare immunologi/serologi
Laboratoriemedicin

Förlängd svarstid för Tarmpatogena bakterier i feces samt Clostridioides difficile under semesterperioden

Från och med vecka 24 preliminärsvaret inte Tarmpatogena bakterier i feces samt Clostridioides difficile under helger. Prov som ankommer till laboratoriet senare än fredag morgon svaras ut måndagar.

Provtagning och beställning sker som tidigare:

[Tarmpatogena bakterier, F- - Region Västmanland](#)

[Clostridioides difficile toxin, F- - Region Västmanland](#)

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Zhino Omar
Processledare Molekylärbiologi
Laboratoriemedicin

Byte av provtagningsmaterial för Parasitdiagnostik

Provtagningsmaterial för parasiter i feces, analys Parasiter (PCR) samt Cystor och maskägg (mikroskopi), ändras från och med 11 juni 2025 till färsk feces.

Rör: varuforsorjningen.se/.../ror-pl-konisk-m-sked-20x76mm-44927

Beställning sker som tidigare:

[Parasiter \(PCR\), F- - Region Västmanland](#)

[Cystor och maskägg, F- - Region Västmanland](#)

Jenny Eriksson
Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Zhino Omar
Processledare Molekylärbiologi
Laboratoriemedicin

Nyheter från Transfusionsmedicin

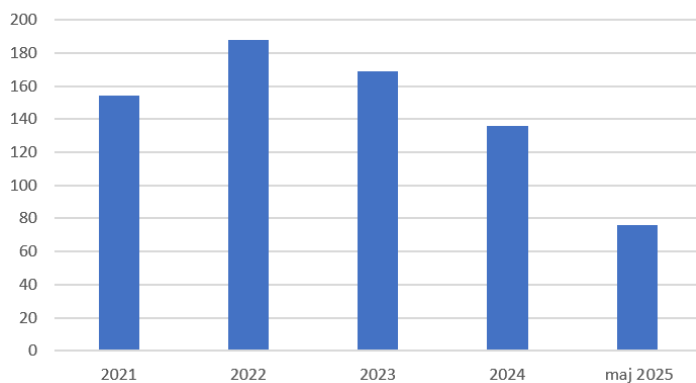
Preanalysavvikelser Transfusionsmedicin

Antalet feltagna blodgrupperingar och förenlighetsprövningar har ökat under året.

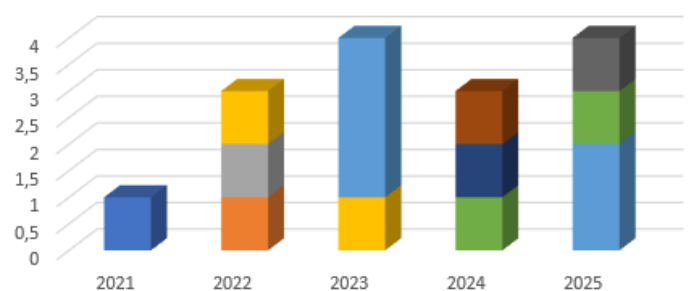
Det är framför allt ID-kontrollen vid provtagning som saknas, men även att remiss eller rör är omärkt.

Denna ökning speglar även antalet patientförväxlingar, då blodgruppering eller förenlighetsprövning har tagits på helt fel patient. Detta upptäcks när vi ser att patienters blodgrupp avviker från tidigare blodgruppering.

Antal preanalysavvikelser 2021 - tom. maj 2025

Patientförväxling, BAS test eller Blodgruppering tagen på fel patient

En färg per klinik.

Uppmana gärna era medarbetare att ta del av vår kunskapskoll som finns på Kompetensplatsen:

Kunskapskoll - Provtagning av Blodgruppering och Förenlighetsprövning

Online

I denna utbildning får du teoretiska kunskaper inom området, provtagning av Blodgruppering och Förenlighetsprövning. Utbildningen avslutas med ett kunskapstest.

Målgrupp: Medarbetare inom hälso- och sjukvården

Kategori

Vård, omvårdnad och medicin

Utbildningsform

Online

Karin Delborn Höök
Transfusionsmedicinsamordnare
Laboriemedicin